

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Катедра суспільних наук
Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Політологія»
(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(цифри назви галузі знань)

Спеціальність 221 «Стоматологія»
(цифри назви спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Стоматологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 2

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
суспільних наук

Протокол від
"30" серпня 2021 року № 7

Завідувач кафедри

Робак О.Ю.
(цифри, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної та
передфахової підготовки

Протокол від
"31" серпня 2021 року № 1

Голова

Вовк О.Ю.
(цифри, прізвище)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Троценко Олексій Володимирович, старший викладач
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

- Робак Ігор Юрійович, завідувач катедри, професор, доктор історичних наук, iy.robak@knmu.edu.ua
- Альков Володимир Андрійович, доцент, кандидат історичних наук, va.alkov@knmu.edu.ua
- Демочко Ганна Леонідівна, доцент, кандидат історичних наук, hl.demochko@knmu.edu.ua
- Чернуха Олександр Васильович, доцент, кандидат історичних наук, ov.chernukha@knmu.edu.ua
- Арзуманова Тетяна Володимирівна, доцент, кандидат історичних наук, tv.arzumanova@knmu.edu.ua
- Троценко Олексій Володимирович, старший викладач, ov.trotsenko@knmu.edu.ua

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше): історія, культурологія

Контактний телефон (057)707-73-37

Консультації відповідно до графіка, розміщеного на інформаційному стенді кафедри та в кафедральній директорії в системі MOODLE

Локація:

Пр. Науки, 4, м. Харків, Харківський національний медичний університет, Головний корпус, 3 поверх, кафедра суспільних наук

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Політологія» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Стоматологія» та проекту Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 221 «Стоматологія».

Опис навчальної дисципліни (анотація) Обсяг навчальної дисципліни складає 90 годин, 3 кредити. На практичні заняття передбачено 20 годин, на самостійну роботу студентів – 70 годин. Матеріал структурований у 10 тем.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Політологія» є політика в усіх її проявах. Політика – це мистецтво керування колективом, спосіб організації життя суспільства і механізм узгодження інтересів суспільних груп. Водночас, історичний погляд на будь-яке явище, зокрема політику, дозволяє зрозуміти, що немає нічого споконвічного і статичного. Натомість, будь-яке явище є результатом діяльності людей конкретної історичної епохи, відбитком її умов, можливостей та обмежень, проявом інтересів суспільних груп, виявленням конкретно-історичної свідомості (нехай, іноді й сформульованої як позаісторичний ідеал). Тому науковий підхід спонукає розглядати радше не абстрактну «політику», а політики тих чи інших періодів і суспільств. У випадку політології, вивчення якої вимагає залучення якомога більшої кількості конкретних прикладів з життя, такий висновок є ще більш актуальним.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Політологія» належить до предметів, що мають дуже широкий спектр міжпредметних зв'язків, оскільки знаходиться на перетині таких сфер діяльності, як медицина, суспільствознавство, педагогіка, психологія, історія, мистецтво та ін.

Пререквізити Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння предметів, які дають базові уявлення про суспільство: «Історія і культура України», «Медичне краєзнавство», «Філософія», «Соціологія».

Постреквізити «Політологія» предметно інтегрується з дисциплінами, які забезпечують подальшу гуманітарну підготовку студентів-медиків: «Медицина і політика», «Медична субкультура», «Історія охорони здоров'я в Харкові».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування в студентів базових знань про сутність політичного життя, політичних відносин і процесів, конституційних прав людини і громадянина, місце і значення політичних систем і режимів у житті держави і суспільства.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є забезпечити набуття студентами компетентностей, визначених згідно з вимогами стандарту.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим

ЗК2 – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК3 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК4 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК5 – Здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії

ЗК6 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою

ЗК7 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК8 – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

ЗК9 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК10 – Прагнення до збереження навколишнього середовища

спеціальні (фахові, предметні):

ФК1 – Навички опитування

ФК15 – Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації

ФК16 – Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції

ФК17 – Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, проведення заходів щодо забезпечення якості та безпеки медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 - здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для

виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 9 – визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду

ПРН 12 – планування профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб

ПРН 17 – ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації

ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21 – сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальний навичок (Soft skills):** навички комунікації, лідерство, відповідальність, вміння працювати в критичних умовах, залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, самостійно приймати рішення, критично мислити.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОКР, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	-
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 221 «Стоматологія»	Рік підготовки (курс):	
		2-й	-й
		Семестр	
		4-й	-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 20 самостійної роботи студента – 70	Освітньо-кваліфікаційний рівень: II магістерський ОПП «Стоматологія»	Лекції	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
70 год.	- год.		
Індивідуальні завдання: -			
год.			

		Вид підсумкового контролю: залік
--	--	-------------------------------------

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

Не передбачено

2.2.2 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ до політології. Історія світової політичної думки.	2	проблемне навчання, ділові ігри,	Усне опитування, тестове опитування в системі MOODLE
2	Історія політичної думки в Україні.	2	«мозковий штурм»,	
3	Політична система суспільства. Влада та політичний режим.	2	робота в групах, розвивальне	
4	Держава і громадянське суспільство.	2	навчання, різнорівневе	
5	Політичні партії, громадські організації та суспільно-політичні рухи.	2	навчання, евристичні	
6	Вибори і виборчі системи.	2	бесіди, дискусії та	
7	Політична еліта та лідерство.	2	дебати, презентаційний	
8	Культура і політика.	2	метод, метод	
9	Охорона здоров'я як складова соціальної політики держави.	2	проектного навчання, організація	
10	Політичні процеси і світова політика.	2	екскурсій до музеїв та на виставки	
	Разом	20		

2.2.3 Семінарські заняття

Не передбачено

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено

2.2.5. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість	Методи	Форми
---	------------	-----------	--------	-------

з/п		годин	навчання	контролю
1	Вступ до політології. Історія світової політичної думки.	7	проблемне навчання, робота в групах, розвивальне навчання, різномірне навчання, презентаційний метод, метод проектного навчання	Усне опитування, тестове опитування в системі MOODLE, участь у наукових конференціях
2	Історія політичної думки в Україні.	7		
3	Політична система суспільства. Влада та політичний режим.	7		
4	Держава і громадянське суспільство.	7		
5	Політичні партії, громадські організації та суспільно-політичні рухи.	7		
6	Вибори і виборчі системи.	7		
7	Політична еліта та лідерство.	7		
8	Культура і політика.	7		
9	Охорона здоров'я як складова соціальної політики держави.	7		
10	Політичні процеси і світова політика.	7		
	Разом	70		

Методи навчання: розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, метод проектів, дебати, метод «Мозковий штурм», вебінар, спаринг-партнерство (навчання в парах), коучинг (тренінг), віртуальна консультація, віртуальний тьюторіал, брифінг, інтерв'ю.

Методи контролю:

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему.

Підсумковий контроль: залік.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ» (таблиця 2).

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4.27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Максимальна сума балів за курс складає 200 балів, мінімально прийнятна для отримання заліку – 120 балів.

3.2. Питання до заліку:

1. Класифікувати політичні ідеології за схемою: час виникнення, інтереси якої групи відображали, головні представники, засадничі ідеї, їхнє втілення.
2. Написати рецензію на оригінальну працю, присвячену одній з провідних ідеологій.
3. Написати есе на тему «Коректність порівняння сталінського та нацистського режимів», яке має містити: критерії порівняння, визначення сутності спільних і відмінних рис, аналіз політичної складової концепції тоталітаризму, власну точку зору й аргументи до неї, висновки.
4. Скласти хронологічний перелік доповнень до Конституції України 1996 р. з зазначенням змінених статей і поясненням причин змін.

5. Скласти характеристику «правих» і «лівих» політичних сил з висновком щодо такої класифікації.
6. Аналіз програми та статуту однієї з сучасних українських партій за такими критеріями: структура партії (кадрова чи масова); класовий характер (розрізняйте, до кого апелює партія й чиї інтереси вона реально захищає); ідеологія; демократична чи авторитарна за відносинами в середині партії; закритого чи відкритого типу (орієнтується на функціонування в системі чи заперечує існуючий лад); головні гасла, вимоги, пропозиції партії та ступінь їхнього популізму; висновок (чи голосували б Ви за цю партію).
7. Підготувати есе про політичного лідера з наведеного списку (чинники формування особистості; політична позиція; епізод з політичного життя, який характеризує особистість, як лідера; інтереси якої групи населення відстоював; досягнення; висновок).
8. Зробити порівняльну таблицю «Моделі охорони здоров'я».

3.3. Контрольні питання

Тема 1

1. Сутність та функції політики.
2. Предмет, структура та методи політології.
3. Політична думка античності та Середньовіччя.
4. Політична думка Нового часу.
5. Витоки та основні принципи лібералізму.
6. Консерватизм: формування, ідеї, сучасний стан.
7. Соціалізм: витоки, основні положення, різновиди.
8. Фашизм: умови виникнення, основні ідеї, різновиди.

Тема 2

1. Політична думка в українських землях від Київської Русі до XIX ст.
2. Зародження сучасної української політичної думки протягом XIX – першої половини XX ст.
3. Погляди кирило-мефодіївців.
4. Громадівський соціалізм.
5. Програми перших українських політичних партій.
6. Політичні концепції міжвоєнного періоду (В. Липинський, Д. Донцов, націонал-комуністи).
7. Політичні концепції та програми українських дисидентів.

Тема 3

1. Політична система суспільства: структура, функції, типи.
2. Політична влада: сутність, шляхи досягнення, типи легітимності.
3. Політичні режими: визначення, види, умови існування, характеристики.
4. Історична еволюція поняття «демократія». Види сучасної демократії.

Тема 4

1. Сутність держави, її особливості та функції. Головні ознаки держави.
2. Теорії походження держави.
3. Типологія держав за формами правління.
4. Форми державного устрою.
5. Концепції правової держави і громадянського суспільства.
6. Зміни державного устрою в незалежній Україні: від радянської унітарної до змішаної децентралізованої республіки.

Тема 5

1. Сутність, виникнення та функції політичних партій.
2. Типи партій.
3. Криза партій в сучасному світі.
4. Партійні системи.
5. Громадські організації та рухи в політичній системі суспільства.

Тема 6

1. Визначення виборчої системи.
2. Типи виборчих систем, їхній порівняльний аналіз.
3. Виборчі цензи, історичні зміни їхнього змісту.
4. Виборчі процедури та виборча компанія.
5. Зміни виборчих систем в незалежній Україні.

Тема 7

1. Визначення політичної еліти. Критерії класифікації еліт.
2. Концепції політичних еліт Н. Макіавеллі, В. Парето, Г. Моска, Р. Міхельса.
3. Ціннісний підхід до вивчення політичних еліт (Х. Ортега-і-Гассет, М. Бердяєв).
4. Теорія «нового класу» М. Джиласа та М. Восленського.
5. Типологія політичного лідерства.

Тема 8

1. Культура, мистецтво та політика – взаємозв'язки.
2. Визначення поняття «політична культура» за Г. Алмондом і С. Верба. Типи політичної культури.
3. Маргінальність, екстремізм та фундаменталізм.

Тема 9

1. Становлення державної політики в галузі охорони здоров'я та медицини.
2. Соціальна політика держави.
3. Порівняння моделей охорони здоров'я в сучасному світі.
4. Державна політика України в галузі охорони здоров'я.

Тема 10

1. Поняття та види політичних процесів.
2. Історія світових систем міжнародних відносин.

3. Світ після «холодної війни».
4. Геополітичні концепції (А. Т. Мехен, К. Хаусхофер, З. Бжезінський, С. Хантінгтон).
5. Світові міжурядові організації.

3.4. Індивідуальні завдання формуються відповідно до контенту наукових конференцій, який щорічно затверджується планом роботи катедри суспільних наук. Специфіка індивідуальних завдань для студентів погоджується з викладачем.

3.5. Правила оскарження оцінки

Якщо студент не задоволений результатами оцінювання його навчальної діяльності і виявив бажання оскаржити оцінку з предмета, він має право звернутися до керівництва катедри та/або декана відповідного факультету з проханням провести повторне оцінювання його знань. Якщо вимоги студента мають під собою підстави, катедрою/деканатом створюється спеціальна комісія для проведення повторного оцінювання.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач надасть на першому практичному занятті.

Під час навчального процесу важливо дотримуватися таких правил:

- повага до колег;
- толерантність до інших та їхнього досвіду;
- сприйнятливність та неупередженість;
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента;
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів;
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та семінарські заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді катедри).

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за винятком осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність інших людей;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і коридорах під час занять.

Використання електронних пристроїв

Використання електронних пристроїв у навчальному процесі допускається без обмежень за винятком тих випадків, які можуть перешкодити процедурі об'єктивного оцінювання знань студентів.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами

Проведення навчального процесу здійснюється з урахуванням вимог сучасного українського законодавства відносно осіб з особливими освітніми потребами та регулюється нормативними документами університету.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно опрацювати матеріали допоміжної літератури. Вітається активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати.

Заохочення та стягнення

Відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу у ХНМУ» студент може підвищити оцінку за модуль шляхом виконання індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями тощо), що в разі успіху додає до 10 балів як заохочення.

Техніка безпеки

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Кожен студент і кожна студентка повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі

Про можливі зміни в силабусі буде повідомлено на сторінці кафедри офіційного сайту ХНМУ і в катедральній директорії системи MOODLE, а також через відповідний деканат.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Одним з елементів академічної культури, які прищеплює університет, є розуміння студентом недопустимості будь-яких запозичень без належних посилань. Враховуючи це, головним завданням викладачів є формування в студентів навичок самостійної роботи, інтересу до навчання та суспільних цінностей. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Альков В. А. Політична наука у схемах і таблицях : Атлас наочного супроводу до курсу «Політологія» / В. А. Альков, В. І. Кравченко, Н. М. Мартиненко ; під ред. В. І. Кравченка. Харків : ХНМУ, 2014. 95 с.
2. Погорілий Д. Є. Політологія: кредитно-модульний курс. Навчальний посібник / Д. Є. Погорілий. – К., 2008. – 432 с.
3. Погорельый Д. Е. Новейший политологический словарь / Погорельый Д. Е., Фесенко В. Ю., Филиппов К. Ф. Ростов-на-Дону: Феникс, 2010. 318 с.
4. Политология : учебник / А. Ю. Мельвиль [и др.]. М. : МГИМО, 2008. – 618 с.
5. Хейвуд Э. Политология : Учебник для студентов вузов. М., 2005. 544 с.

Допоміжна

1. Вебер М. Политика как призвание и профессия. URL: <http://www.kant.narod.ru/weber.htm>.
2. Випперман В. Европейский фашизм в сравнении 1922–1982. URL: http://militera.lib.ru/research/wippermann_w01/index.html.

3. Гелнер Е. Нації та націоналізм. URL: <http://litopys.org.ua/gellner/gel.htm>.
4. Демократія : Антологія / Упорядник Олег Проценко. URL: <https://www.twirpx.com/file/1123149/>.
5. Жиро Т. Политологія. URL: <https://www.twirpx.com/file/746823/>.
6. Киссинджер Генри. Дипломатія. URL: <https://www.twirpx.com/file/1461061/>.
7. Консерватизм : Антологія / Упоряд. О.Проценко, В.Лісовий. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Zbirnyk_statei/Konservatyzm_Konservatyvna_tradytsii_a_politychnoho_myslennia_vid_Edmunda_Berka_do_Margaret_Tetcher/.
8. Лібералізм : антологія / упоряд. О. Проценко, В. Лісовий ; Наукове товариство ім. Вячеслава Липинського. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Zbirnyk_statei/Liberalizm_liberalna_tradytsiia_politychnoho_myslennia_vid_Dzhona_Lokka_do_Dzhona_Roulza/.
9. Мирончук В. Д, Храмов В. О. Основы политологии. Курс лекций. К. : МАУП, 2000. 117 с.
10. Націоналізм. Антологія. 3-тє вид. Упорядники: О. Проценко, В. Лісовий. Київ : Смолоскип, 2000. 869 с.
11. Шведа Ю. Теорія політичних партій і партійних систем: Навч. Посібник. URL: http://filelibsnu.at.ua/navchalno-metod/uchebniki/Shveda_Yu-Teoriya_politychnykh_partij_ta_partijnykh_.pdf.
12. Шумпетер Й. Капіталізм, соціалізм і демократія. URL: http://www.libertarium.ru/lib_capsocdem.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Політична Критика. Видання на перетині політики, науки та культури. URL: <https://politkrytyka.org/>.